

MATIC GABRIJELČIČ: Nəumnosti z otruəških ljət

govor iz vasi Višnjevik - briško narečje

Mama me je praula, kəkuə je blo trkaj ljət nəzaj, ku je bla še mihna. Təkuə se jih zmisle:

»Mama ən tata so skup z moj sestər ən bratəm živjəl nə Modanskəm; ən pole kə so se pərselil u **Višnjuk** u star šuəl, səm se rodila šele jəst. Kədər so mama an tata šli djələt, nəš je ahtala nona, kə je živjəla blizu nəš. Ma təm blis so stal tudi teta ən stric z brətrancəm ən sestričən. Təkuə nəš je bla ljəpa klapa zə djələt nəumnost, ma najhujš je pa bu brət. Že pər sedmih ljətih je u kljət najdu kontraerijsk pətron, kə ga je utəknu u špargət, gladu notrka skuəz urat, ki bo ratəlo. Kə se je səgrjəla, je ustərlila an rəzgnala špargət. Pole je pršu gor h mene u kambər, me zbudiu an reku, də je padla pətrona dol po kəminu. Biu je ku ən špacəkəminər.

Nona je ənkrət nərdila təgičeu kuhənj, kə smo ju najrajš jədəl. Ma kə je pekla, ju je nesu čuhət če u mlak, kə je bla bliz hiš. Ma kə je mjəšu təkuə hitro, brez držat pədelc, se je zvərəlna ən se potopila. U mlak so bli mərəkči, kə so ju pojədəl. Kə ga je nona pustila brez kosila, se ji je maščuvu təkuə, də ji je skup z nəm nəstavu ləc. Adən konc čukəžna je zvazu s kamnəm nə zit, uməjs je s tistəga čukəžna nərdu vəč obročču ən z drugəm koncəm zvazu nə spregnjəno dablo. Kə je nona pršla mimo, je cəbəlna u obročče ən tuə se je sprožlo, dablo se je dvigəno an təkuə je nona vəsjlə z adən nog u zrak. Še dobro də je pəršu ən nunc, da ju je rjəšu. Zərət tega jih je brət puhno fasu.

Pole se zmisləm, kə ga je ənkrat nona zə kazən zoprla u kliət. Čez ən cajt kə je biu nótka, je ratu lačən. Kə niə meu drugəga, je uzau šəlam ən ga pogrizu. Ma pole, kə je biu móčnuə žajn, je začau pit vino, kə drugəga ni bluə. Še dobro, d je šla nona u butiəg ən təkərt smo ga spustil uən, də je popiu niəki uədi ən təkuə se je malo striəznu. Priət ku je pəršla nona z butiəg, smo ga mogəl nazaj zapriət.

Bluə je popudan po kosil. Mene ən sestər je ratəlo slabo ən smo začəl kucət. Zatuə nəš je nona poslala u soj kambər počivət. Tut tist dan je nona šla u butiəg ən nas dviə smo zəčal skakət po pəstij. Stal smo na špampət ən ənkrat adna, ənkrat druga smo skakal nə pəstij. Ma pole je ratəlo, də smo ubujdvie skup skočil an pastijə se je skvekənla. Ku zmeri smo poklicəl brata, on je pənesu čukəžən ən ž nim zvazu pastij. Dva dni je bluə dobro, pole je pəršla nona h

mam ən rekla, də ponoč, kə se je səmo malo zgənla, se je uđrla pastieja. Brət je laufu odməkənt tist čukəžən, təkua də sploh niəso viədəl, də smo bli mi kriū.

Zmisləm se tudi, kə so kazəl po televizij Tarzana. Bratu ən bratrancu je biu film təkua ušeč, də so šli u bošk jəskat usak soj sərəbot. Zvazəl so ga na čəriəšənj ən se cingəl. Kə je biu od brətranca bujš, mu je biu brat fušljju ən zatuə kədər brətranc niə vidu, je šu gor n driəu ən s kamnəm nətuku sərəbot. Kə se je brətranc zacingu, se je sərəbot utrgu ən on je sfərļu nə hrbət. Še dobro də niə ratəlo nəč hujšəga.

Zgodilo se je, də smo bli z bratəm səmí doma. Šu se je pəjat s kuələm. Mə kə je zmeri uəzu ku norc, mu je s sosiədəvəga zida pərfərljəla kəkuəš pod kuəlo ən je krəpala. Hitro ju je pograbu, pərnəsū dəmu, ju oskubu, speku ən smo ju mogəl səmi pojjest, priət ku so pəršəl mama ən tata, də niəso zviədəl, ki je ratəlo.«

Kə səm use tuə šlišu, səm se prū juəku od smiəha.

špacəkəminər - dimnikar

təgičeu kuhənj – mineštra iz bučk

čuhət – hladiti, pihati v vročo jed

marokči – žabji paglavci (ponekod kvinklčki)

čukəžən – žica, drot

spregnjəno dablo – upognjeno deblo

puhno fasu – dosti tepen

nótərka – notri

kucət – bruhati

skvekənla – prelomila

fušljju – nevoščljiv

krəpála - crknila